ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.12.2012
COM(2012) 729 final

2012/0351 (NLE)

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

за създаване на гаранция за младежта

{SWD(2012) 409 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Високата и растяща младежка безработица има драстични последици за нашата икономика, за нашите общества и за самите млади хора.

Равнището на младежката безработица в ЕС достигна 22,7 % (през третото тримесечие на 2012 г.) и е двойно по-високо от равнището на безработица при населението в зряла възраст[1], като няма признаци, че ще настъпи обрат в тази тенденция. Близо 5,5 милиона млади хора са безработни, а към момента повече от 7,5 милиона младежи на възраст до 25 години нито работят, нито учат или се обучават (т.нар. категория NEET — никъде неработещи, неучещи и необучаващи се).

Дори да се изключат непосредствените последици от кризата — и дори равнището им да намалее, безработицата и липсата на икономическа активност сред младите хора струват скъпо и са в ущърб на обществото. Те струват скъпо не само днес от гледна точка на разходите за обезщетения и пропуснатите ползи от приходи и данъци, но и в бъдеще, тъй като оставят белег с трайни отрицателни последици за бъдещите равнища на доходите, за бъдещия риск от безработица, за здравето и благосъстоянието на населението и за пенсионния резерв. Европа не може да си позволи да пропилява своя талант и своето бъдеще.

Още преди кризата беше отбелязана необходимостта да се предприемат действия и да се подпомогне преходът на младите хора от училище към работното място. През 2005 г. в насоките за политиката по заетостта (2005 — 2008 г.) Съветът изрази съгласието си, че политиките следва да гарантират, че „на всяко безработно лице се предлага нов старт преди достигане на шест месеца безработица, в случай че това са млади хора“. През 2008 г. Съветът намали този срок до „не повече от четири месеца“ за младежи, напуснали училище.

Тъй като до 2010 г. тази мярка все още не бе започнала да се прилага навсякъде в ЕС, Европейският парламент (ЕП) и Европейският младежки форум категорично настояха да бъдат въведени гаранции за младежта на равнището на ЕС.

В рамките на стратегията „Европа 2020“ и на водещата инициатива „Младежта в движение“ Комисията призова по-специално държавите членки да гарантират, че в срок до четири месеца след като напуснат училище, всички млади хора ще бъдат устроени на работа, ще продължат образованието си или ще бъдат включени в мерки за

[1] Основни показатели на Евростат за работната сила, сезонно изгладени тримесечни данни; като младежи се определят лицата до 25-годишна възраст, а като лица в зряла възраст — лицата над 25-годишна възраст.

насърчаване на икономическата им активност, като това става под формата на „гаранция за младежта“.

През 2011 и 2012 г. многократно бяха отправяни призиви за това, по-специално от Европейския съвет, Европейския парламент и Европейския младежки форум, но на практика не беше постигнат особен успех.

В представения през април 2012 г. пакет от мерки в областта на заетостта Комисията обяви, че до края на годината ще предложи препоръка на Съвета относно гаранции за младежта.

На 29 юни 2012 г. Европейският съвет призова държавите членки да полагат по-големи усилия за увеличаване на младежката заетост, като „целта е в рамките на няколко месеца от завършване на училище младите хора да получават добро предложение за заетост, продължаване на образованието, чиракуване или стаж“. В заключенията на Съвета се отбелязва също така, че тези мерки могат да се осъществят с подкрепата на Европейския социален фонд (ЕСФ), както и че държавите членки следва да използват възможностите със средства от фонда да се покриват субсидии за временно наемане на работа.

В Годишния обзор на растежа за 2013 г.[2] Комисията подчертава, че държавите членки следва да обезпечат прехода от училище към заетост за младите хора, както и да разработят и да прилагат схеми за гаранции за младежта, чрез които всички млади хора на възраст до 25 години да получат предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в срок от четири месеца от момента, в който напуснат системата на формалното образование или останат без работа. Тези схеми могат да бъдат съфинансирани от Европейския социален фонд.

Комисията представя предложение за препоръка на Съвета с цел да се гарантира, че младите хора ще получат добро предложение за заетост, продължаване на образованието или обучението в срок от четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование. В настоящото предложение се посочва също така по какъв начин следва да бъде въведена схема за гаранции за младежта. В предложението се изброяват насоки по шест основни оси — изграждане на силни партньорски взаимоотношения с всички заинтересовани страни, осигуряване на намеса на ранен етап и мерки за активизиране на младите хора, за да се избегне пълното им отпадане от сферите на заетостта, образованието и обучението, предприемане на мерки за подкрепа, подпомагащи интеграцията им на пазара на труда, пълноценно използване на финансови средства от ЕС за постигането на тази цел, оценка и постоянно усъвършенстване на схемите за гаранции за младежта и експедитивно прилагане на тези схеми. Посочва се също по какъв начин Комисията ще подкрепи действията на държавите членки: чрез рамка за предоставяне на средства от

[2] COM(2012) 750 of 28 ноември 2012 г.

ЕС, обмен на добри практики между държавите членки, наблюдение на предприетите от тях действия в рамките на европейския семестър и подкрепа на дейности за повишаване на осведомеността.

Предложението е придружено от работен документ на службите на Комисията, в който по-подробно се разяснява какво представлява гаранцията за младежта, разглеждат се въпроси относно разходите и ползите, свързани с такива схеми, и поотделно се описват всички необходими елементи за успешното им прилагане. В приложението към работния документ на службите на Комисията са представени и съществуващите политики в подкрепа на младежката заетост в 27-те държави членки и в Хърватия, които отразяват различните отправни точки на тези държави за изграждане на добре развити схеми за гаранции за младежта.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Датското председателство организира семинар за пътищата за осъществяване на гаранцията за младежта по време на неформалната среща на министрите по заетостта и социалните въпроси, състояла се в Хорсенс на 24 — 25 април 2012 г. На срещата беше подчертано, че политиките в областта на образованието и обучението следва да се съчетават с политиките по заетостта, че усилията следва да се съсредоточат към проблемните групи, а именно хората без завършена квалификационна/образователна степен, и че подходите следва да бъдат съобразени с условията на национално равнище и с конкретните потребности на отделната личност. На последно място беше подчертано, че публичните органи трябва да подпомагат младите хора, по-специално най-уязвимите от тях, но и че младите хора също следва да се ангажират в този процес и да поемат своите задължения и отговорности. Европейският социален фонд бе посочен като възможен източник на финансови средства, особено с оглед на необходимостта от прилагането на ограничения/мерки за фискална консолидация.

В подготвения през януари годишен въпросник за 2012 г., който бе изпратен до мрежата на публичните служби по заетостта (ПСЗ) относно способността им да адаптират дейността си към кризата, бе включен модул относно предприетите действия за преодоляване на младежката безработица. Получените отговори бяха взети под внимание при изготвянето на работния документ на службите на Комисията, приложен в подкрепа на настоящото предложение.

През юни 2012 г. на заседанието на ръководителите на ПСЗ по време на датското председателство от членовете на мрежата бе поискано да докладват за дейностите си след януари 2012 г., насочени специално към младежта.

Като продължение на пакета от мерки в областта на заетостта на 19 и 20 юни 2012 г. бе обсъдена възможността да се предприеме инициатива за създаването на гаранция за младежта.

На конференцията под надслов „Работни места за Европа“[3], проведена на 6 и 7 септември 2012 г. в Брюксел с участието на всички заинтересовани страни, включително социалните партньори и младежки организации, мнозинството от изказалите се изразиха своята подкрепа за създаването на гаранция за младежта на цялата територия на ЕС с убеждението, че на младите хора трябва да се даде правилен старт в живота, особено в труден момент като днешния.

През септември 2012 г. бяха проведени срещи с представители на Европейския младежки форум и на междусекторни организации на социалните партньори.

Инициативата „Гаранция за младежта“ бе обсъдена още веднъж със социалните партньори в рамките на Комитета за социален диалог на 23 октомври 2012 г.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Правно основание: член 292 от ДФЕС представлява подходящо правно основание за приемането на препоръка по предложението за гаранция за младежта като съществена част от политиките по заетостта (дял IX от ДФЕС). Компетентността на Съюза по отношение на политиките по заетостта се определя в дял IX от ДФЕС, в който не се предвижда конкретно правно основание за приемането на препоръка. По-специално в член 149 от ДФЕС се предвиждат само „насърчителни мерки, насочени към стимулиране на сътрудничеството между държавите членки и към подкрепа на тяхната дейност в областта на заетостта посредством инициативи за развитие на обмена на информация и най-добри практики“, които не са предмет на настоящата препоръка.

Субсидиарност и пропорционалност: Комисията и всички държави членки изразяват сериозна загриженост за положението на младите хора на пазара на труда, което непрекъснато се влошава. Драстичните равнища на младежката безработица засягат цяла Европа, а цената е прекалено висока както сега, така и в бъдеще. Спестените средства благодарение на гаранцията за младежта надхвърлят чисто финансовите икономии от разходи за социална закрила. В дългосрочен план предотвратяването на безработицата и на загубата на умения ще доведе до трайни ползи за младите хора и за икономиката чрез по-ниско равнище на безработицата през живота на отделния човек,

[3] За допълнителна информация: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=641.

по-високи доходи (а следователно и по-големи приходи от данъци и социални осигуровки) и по-малко социални и здравословни проблеми[4].

След като многобройните политически призиви от страна и на Съвета, и на Европейския парламент не доведоха до реално създаване и прилагане на схеми за гаранции за младежта, вече се налага към държавите членки да бъде отправена настоящата препоръка . В действителност до момента само някои държави членки са предприели мерки за прилагането на цялостна схема за гаранции за младежта.

Предлагането на насоки на равнището на ЕС относно инструменти, които допринасят за ефикасното прилагане на схема за гаранции за младежта, ще даде възможност на държавите членки оптимално да използват средства от фондовете за сближаване и по-специално от Европейския социален фонд за преодоляване на младежката безработица и липсата на икономическа активност сред младите хора.

В предложението се отчита обстоятелството, че различните условия в отделните държави членки (или на регионално или местно равнище) могат да доведат до различия в начина, по който се организира и прилага схемата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Няма.

5. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

Няма.

[4] Допълнителна информация относно съотношението разходи — ползи от прилагането на схеми за гаранции за младежта се съдържа в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото предложение.

2012/0351 (NLE)

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

за създаване на гаранция за младежта

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Инвестициите за развитие на човешкия капитал на младите европейци днес ще доведат до трайни ползи в дългосрочен план и ще допринесат за устойчив и приобщаващ икономически растеж. Европа ще може пълноценно да жъне плодовете от труда на активна и квалифицирана работна сила с новаторско мислене, като същевременно ще се избегнат извънредно високите разходи, свързани с отпадането на младите хора от сферите на заетостта, образованието и обучението (т.нар. никъде неработещи, неучещи и необучаващи се) — понастоящем тези разходи се изчисляват на 1,2 % от БВП.[5]

(2) Младите хора бяха засегнати особено тежко от кризата. Те са уязвими поради етапите на житейски преход, които преживяват, както и поради липсата на професионален опит, понякога недостатъчно образование или обучение, често ограничената социална закрила, с която разполагат, ограничения им достъп до финансови средства и несигурните условия на труд. При младите жени съществува по-голяма вероятност да получават ниско заплащане и да бъдат наети при несигурни условия, а по отношение на младите родители и най-вече за младите майки липсват подходящи мерки за постигането на баланс между професионалния и личния живот. Освен това някои млади хора са в особено неблагоприятно положение или са застрашени от дискриминация. Поради това са необходими подходящи мерки за подкрепа.

(3) Общо 7,5 милиона младежи в Европа не работят, не учат и не се обучават никъде, а това са 12,9 % от младите европейци на възраст 15 — 24 години. Много от тях са завършили само основна степен на средно образование, преждевременно са напуснали системата на образование и обучение и често са мигранти или произхождат от семейства в неравностойно положение.

[5] NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe (Неработещи, неучещи, необучаващи се. Младите хора извън сферите на заетостта, образованието и обучението — характеристики, разходи и мерки за противодействие в Европа), Eurofound, 2012 г., Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

Категорията на никъде неработещите, неучещите и необучаващите се („NEET“) обхваща младежи от различни подгрупи и с различни нужди.

(4) Общо 30,1 % от безработните лица на възраст до 25 години са били без работа повече от дванадесет месеца. Освен това все повече млади хора не търсят активно работа, а това може да ги лиши от организирана подкрепа, която да подпомогне завръщането им на пазара на труда. Проучванията показват, че безработицата сред младите хора може да остави трайни белези, като по-голям риск от безработица и по-ниско равнище на доходите в бъдеще, загуба на човешки капитал, пренасяне на бедността между поколенията или по-малка мотивация за създаване на семейство, което засилва неблагоприятните демографски тенденции.

(5) В случая „гаранция за младежта“ означава, че младите хора получават добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж до четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование.

(6) Гаранцията за младежта допринася за постигането на три от целите, заложени в стратегията „Европа 2020“: осигуряване на заетост за 75 % от населението на възраст 20 — 64 години, дял на преждевременно напусналите училище под 10 % и намаляване на броя на застрашените от бедност и социално изключване най-малко с 20 милиона души.

(7) В насоките за политиките по заетостта на държавите членки[6] и по-специално в насоки 7 и 8 към държавите членки се отправя призив да насърчават интеграцията на младите хора на пазара на труда и в сътрудничество със социалните партньори да им помогнат — по-специално на младежите, които не работят, не учат и не се обучават никъде — да намерят първата си работа, да придобият професионален опит или да получат допълнително образование и обучение, включително професионални стажове, както и да предприемат бързи мерки, когато младите хора останат безработни.

(8) Още през 2005 г. в насоките за политиките по заетостта (2005 — 2008 г.)[7] Съветът изрази съгласието си, че „на всяко безработно лице [следва да] се предлага нов старт преди достигане на шест месеца безработица, в случай че това са млади хора“. През 2008 г.[8] Съветът намали този срок до „най-много четири месеца“ за младежи, напуснали училище.

(9) В резолюцията си от 2010 г. *„Насърчаване на достъпа на младежта до пазара на труда и укрепване на статута на стажантите, практикантите и чираците“*[9] Европейският парламент призова Европейската комисия, държавите членки, социалните партньори и други заинтересовани страни да подкрепят националните политики на пазара на труда и политиките в областта на образованието и обучението чрез гаранция за младежта. Това би гарантирало правото на всеки млад човек в ЕС да получи предложение за работа, чиракуване,

---

6 Решение 2010/707/ЕС на Съвета, ОВ L 308, 24.11.2010 г., стр. 46.

7 Решение 2005/600/ЕО на Съвета, ОВ L 205, 6.8.2005 г., стр. 21.

8 Насоки за политиките по заетостта (2008 — 2010 г.), Решение 2008/618/ЕО на Съвета, ОВ L 198, 26.7.2008 г., стр. 51.

9 P7-TA(2010) 0262 от 6 юли 2010 г.

допълнително обучение или съчетание от работа и обучение най-много до четири месеца след като остане без работа.

(10) В съобщението си от 2010 г. „Младежта в движение“ Комисията насърчава държавите членки да въведат гаранции за младежта, чието прилагане до момента остава крайно ограничено. С настоящата препоръка се повтаря и отново се подчертава необходимостта държавите членки да положат усилия за постигането на тази цел, като в същото време оказват съдействие за разработването, прилагането и оценката на такива схеми.

(11) В заключенията на Съвета от юни 2011 г. относно *„Насърчаване на младежката заетост за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“* държавите членки се приканват да предприемат бързи действия, като предложат допълнително образование, (пре)квалификация или мерки за активизиране на неработещите, неучещите и необучаващите се млади хора, включително преждевременно напускащите училище. Това би подпомогнало възможно най-бързото завръщане на тези хора в системата на образованието и обучението, както и на пазара на труда, и би намалило риска от бедност, дискриминация и социално изключване.

(12) В препоръката на Съвета от юни 2011 г. относно *„Политики за намаляване на преждевременното напускане на училище“*[10] акцент се поставя върху разработването на всеобхватни междусекторни политики, основани на конкретни факти и предвиждащи мерки за повторно включване на хората, които са напуснали образователната система, както и укрепване на връзката между системите за образование и обучение и сектора на заетостта.

(13) При изготвянето на бюджета за 2012 г. Европейският парламент подкрепи този подход и поиска Комисията да пристъпи към подготвително действие, с което да се подпомогне въвеждането на гаранция на младежта в държавите членки.

(14) В пакета от мерки в областта на заетостта „Към възстановяване и създаване на работни места“[11] Комисията призова държавите членки, социалните партньори и други заинтересовани страни да вземат активно участие за преодоляване на актуалните предизвикателства пред заетостта в ЕС, по-специално по отношение на младежката безработица. Комисията подчерта големите възможности за създаване на работни места, които предлагат екологосъобразната икономика, здравеопазването и социалните грижи, както и секторът на ИКТ, като за целта представи три съпътстващи плана за действие с допълнителни мерки. Комисията откроі също така шест перспективни приоритетни области за иновации в промишлеността, допринасящи за прехода към икономика с ниски въглеродни емисии и ефективно използване на ресурсите[12]. В пакета от мерки в областта на заетостта Комисията подчерта също така същественото значение на развитието на предприемачески манталитет, осигуряването на по-лесен достъп до микрофинансиране и услуги за подкрепа на стартиращи предприемачи, както и въвеждането на програми за преобразуване на обезщетенията за безработица в безвъзмездни финансови средства за започване на стопанска дейност, включително по отношение на младите хора. Освен това в пакета се предлагат

[10] ОВ C 191, 1.7.2011 г., стр. 1.
[11] COM(2012) 173 от 18 април 2012 г.
[12] COM(2012) 582 от 10 октомври 2012 г.

субсидии на някои заплати с цел да се увеличи нетният брой на новите назначения, целево намаляване на данъчната тежест (главно социалноосигурителните вноски на работодателите) за насърчаване на заетостта, както и балансирани реформи в законодателството за защита на заетостта, които ще дадат възможност на младите хора да получат достъп до качествени работни места.

(15) През май 2012 г. Европейският парламент[13] призова държавите членки да предприемат бързи и конкретни мерки на национално равнище, за да се гарантира, че до четири месеца след като напуснат училище, младите хора ще имат достойна работа или ще бъдат включени във форми на образование или (пре)квалификация. Парламентът подчерта, че за да може действително да се подобри положението на младите хора, които нито работят, нито учат или се обучават, и за да се преодолее постепенно проблемът с младежката безработица в ЕС, схемите за гаранции за младежта трябва да бъдат регламентирани с правно обвързващ инструмент.

(16) На 29 юни 2012 г. Европейският съвет настоя да се положат по-големи усилия за повишаване на младежката заетост, като „целта е в рамките на няколко месеца от завършване на училище младите хора да получат добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж“. В заключенията на Съвета се отбелязва също така, че тези мерки могат да се осъществят с подкрепата на Европейския социален фонд, както и че държавите членки следва да използват възможностите със средства от фонда да се покриват субсидии за временно наемане на работа.

(17) В съобщението на Комисията от 20 ноември 2012 г. „Преосмисляне на образованието“[14] се посочва приносът на ЕС към тези усилия в сферата на образованието. В съобщението се разглеждат основните аспекти за реформа на системите за образование и обучение и за повишаване на тяхната ефективност — съобразяване на предоставяните умения с настоящите и бъдещите потребности на пазара на труда, стимулиране на отворени и гъвкави форми на учене и насърчаване на съвместни усилия между всички заинтересовани страни, включително осигуряване на финансови средства.

(18) В Годишния обзор на растежа за 2013 г.[15] Комисията подчертава, че държавите членки следва да обезпечат прехода от училище към заетост за младите хора, както и да разработят и да прилагат схеми за гаранции за младежта, чрез които всички млади хора на възраст до 25 години да получат предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на четири месеца от момента, в който напуснат системата на формалното образование или останат без работа.

(19) Гаранцията за младежта следва да се прилага посредством схема от мерки за подкрепа и следва да бъде съобразена с условията на национално, регионално и местно равнище. В основата на тези мерки залягат шест основни принципа: изграждане на партньорски подходи, намеса на ранен етап и мерки за

---

[13] Резолюция на Европейския парламент относно инициативата „Възможности за младежта“ (2012/2617 (РЕП), 24.5.2012 г.

[14] COM(2012) 669 от 20 ноември 2012 г.

[15] COM(2012) 750 от 28 ноември 2012 г.

активизиране на младите хора, мерки, подпомагащи интеграцията им на пазара на труда, използване на структурните фондове на ЕС, оценка и постоянно усъвършенстване на схемата и експедитивното ѝ прилагане. Целта е по този начин да се предотврати преждевременното напускане на училище, да се повиши пригодността за заетост и да се отстранят практическите пречки пред заетостта. Мерките могат да бъдат осъществени с подкрепа от структурните фондове на ЕС и следва да бъдат обект на непрекъснато наблюдение и усъвършенстване.

(20) Ефикасната координация и партньорствата във всички области на политиката (заетост, образование, работа с младежта, социални въпроси и др.) са от първостепенно значение за създаването на повече и по-добри възможности за заетост, чиракуване и стажове.

(21) Схемите за гаранции за младежта трябва да отчитат разнообразието и различните отправни точки на държавите членки с оглед на равнищата на младежка безработица, институционалната структура и капацитета на различните участници на пазара на труда. Следва да се отчитат също така различните условия по отношение на публичните бюджети и финансовите ограничения при разпределението на финансовите средства[16]. В Годишния обзор на растежа за 2013 г. Комисията застъпва становището, че инвестициите в сферата на образованието следва да придобият първостепенно значение и да бъдат увеличени, където е възможно, като същевременно се гарантира ефективност на разходите. Следва да се обърне специално внимание на запазването или разширяването на обхвата и ефективността на службите по заетостта и на активните политики на пазара на труда, като програми за обучение на безработни лица и схеми за гаранции за младежта. Създаването на такива схеми е важно в дългосрочен план, но са необходими и мерки в краткосрочен план за преодоляване на драстичните последици от икономическата криза върху пазара на труда.

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

1) Да гарантират, че всички млади хора на възраст до 25 години получават добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование.

Когато разработват схема за гаранции за младежта, държавите членки отчитат някои принципни аспекти — като обстоятелството, че младите хора не представляват еднородна група със сходна социална среда, както и принципа за поемане на взаимни задължения и необходимостта да се преодолее опасността от циклични периоди на икономическа неактивност.

Схемите за гаранции за младежта се изготвят въз основа на следните насоки в зависимост от условията на национално, регионално и местно равнище, като се отчитат

[16] В националните сметки разходите за гаранцията за младежта не участват в бруто образуването на основен капитал.

половата принадлежност и културното многообразие на младите хора, към които са насочени мерките:

Изграждане на партньорски подходи

2) Да посочат публичния орган, който отговаря за създаването и управлението на схемата за гаранция за младежта, и да координират партньорствата на всички равнища и във всички сектори.

3) Да гарантират, че младите хора получават пълна информация за съществуващите услуги и форми на подкрепа, като укрепват сътрудничеството между службите по заетостта, центровете за професионално ориентиране, образователните и обучителните институции и организации, предоставящи услуги за подкрепа на младите хора, както и чрез пълноценно използване на всички подходящи информационни канали.

4) Да задълбочават партньорствата между работодателите и другите участници на пазара на труда (служби по заетостта, публични органи на различни равнища на управление, профсъюзи и организации, предоставящи услуги за младежи) с цел да се създават повече възможности за заетост, чиракуване и стажове за младите хора.

5) Да развиват партньорства между публични и частни служби по заетостта, центрове за професионално ориентиране и други организации, предоставящи специализирани услуги за младежи (НПО, младежки центрове и сдружения), които улесняват прехода от безработица, липса на икономическа активност или образование към трудова заетост.

6) Да осигурят активно участие на социалните партньори на всички равнища в изготвянето и прилагането на политики, насочени към младите хора; да насърчават полезни взаимодействия по техни инициативи за разработване на програми за чиракуване и стажове.

7) Да осигурят участието на представители на младите хора и/или младежки организации в изготвянето и прилагането на схемата за гаранции за младежта, така че услугите да бъдат съобразени с нуждите на бенефициерите, и да ги привлекат като рупор в дейности за повишаване на осведомеността.

Намеса на ранен етап и мерки за активизиране на младите хора

8) Да изготвят работещи информационни стратегии за обхващане и регистрация на младите хора в службите по заетостта, като обръщат особено внимание на младежи в уязвимо положение, които срещат множество затруднения (като социално изключване, бедност или дискриминация), и младежи, които нито работят, нито учат или се обучават, и като отчитат различната им социална среда (по-специално поради бедност, увреждане, нисък образователен ценз или произход от етническо малцинство/мигрантски произход).

9) Да подпомагат по-добре младите хора и да вземат мерки за преодоляване на евентуална липса на осведоменост за съществуващи предложения; да разгледат възможността за създаване на „основни звена“, т.е. организация, която ще осигури координация между всички участващи институции и организации, по-

специално с компетентния публичен орган, натоварен с управлението на схемата за гаранции за младежта, с цел да се осигури своевременна информация за младежите, които напускат училище, и по-специално за тези, за които съществува опасност да не намерят работа или възможности за продължаване на образованието.

10) Да направят необходимото, за да могат службите по заетостта — съвместно с други партньори, предоставящи подкрепа за младите хора — да осигурят индивидуални насоки и планове за действие, включително индивидуално съобразени схеми за подкрепа, основани на принципа на поемането на взаимни задължения на ранен етап.

Мерки, подпомагащи интеграцията на младите хора на пазара на труда

Повишаване на уменията

11) Да предлагат на младежите, преждевременно напуснали училище, както и на младежите с ниска квалификация пътища за повторно включване в системата на образованието и обучението или образователни програми, предлагащи втори шанс в учебна среда, съобразена със специфичните им потребности, в която могат да наваксат пропуснатото и да придобият съответната квалификация.

12) Да гарантират, че всички действия, които се осъществяват в рамките на схема за гаранции за младежта, насочена към повишаване на уменията и компетентността, спомагат за преодоляване на съществуващите несъответствия в търсенето и предлагането и отговарят на търсенето на работна сила, по-специално в екологосъобразната икономика, в сектора на ИКТ и в здравеопазването.

13) Да гарантират, че усилията за повишаване на уменията и компетентността включват изграждането на умения за работа с ИКТ/цифрови технологии. Да поощряват признаването на професионалните познания и компетентност, като гарантират, че учебните програми и издадените свидетелства в областта на ИКТ отговарят на установените стандарти и са съпоставими на международно равнище.

14) Да насърчават училищата (основните и средните училища), включително центрове за професионално обучение, както и службите по заетостта, да популяризират предприемачеството и самостоятелната заетост сред младите хора, включително чрез курсове по предприемачество, и да им осигуряват постоянни напътствия в тази област.

15) Да осигурят удостоверяване на знанията, уменията и компетентностите, придобити чрез неформално и самостоятелно обучение, като признаят придобития чрез такива дейности опит с ясното съзнание, че това дава по-големи шансове на търсещите работа за успешна реализация на пазара на труда.

Мерки, свързани с пазара на труда

16) Да намалят непреките разходи за труд с цел да се подобрят перспективите на младите хора да бъдат наети на работа.

17) Да използват целенасочени и добре структурирани субсидии за заплати и за наемане на работа с цел да се насърчат работодателите да създават нови възможности за младите хора, като чиракуване, стажове или устройване на работа, особено за лицата, които са откъснати в най-голяма степен от пазара на труда, в съответствие с приложимите разпоредби за държавните помощи.

18) Да поощряват мобилността на работната сила, като по-добре информират младите хора за предложения за работа, стажове и чиракуване и за съществуващата подкрепа в различни географски области, региони и държави, например с помощта на услуги и схеми като EURES, които насърчават хората свободно да се придвижват и да работят на територията на ЕС. Да гарантират наличието на подходяща подкрепа за младежи, постъпващи на работа в друга географска област или държава членка, с цел да подпомогнат приспособяването им към новата среда.

19) Да предоставят повече услуги за подкрепа на стартиращи предприемачи, включително чрез по-тясно сътрудничество между службите по заетостта и доставчици на услуги за подкрепа на предприятията и (микро)финансиране.

20) Да засилят механизмите за подпомагане на младежи, които отпадат от обхвата на мерките за активизиране и вече нямат достъп до обезщетения.

Използване на структурните фондове на ЕС

21) Да използват пълноценно и оптимално инструментите за финансиране в рамките на политиката на сближаване през следващия период (2014 — 2020 г.) като източник на подкрепа за създаването на схеми за гаранции за младежта. За тази цел държавите членки следва да гарантират, че се отделят необходимото първостепенно внимание и съответните ресурси, с които да се подпомогнат разработването и прилагането на посочените по-горе мерки, включително възможностите за финансиране на целеви субсидии за наемане на работа със средства от Европейския социален фонд. Държавите членки следва също така във възможно най-голяма степен да използват все още наличните финансови средства за програмния период 2007 — 2013 г.

22) Във връзка с подготовката за периода 2014 — 2020 г. да отделят необходимото внимание в договора за партньорство на конкретните цели, свързани с прилагането на схеми за гаранции за младежта, и да опишат в оперативните програми действията, които следва да бъдат подпомогнати по съответните инвестиционни приоритети на Европейския социален фонд, по-специално мерки за трайна интеграция на пазара на труда на неработещи, неучещи и необучаващи се младежи, както и за подкрепа на млади предприемачи и социални предприятия, като посочат своя принос по съответните конкретни цели.

Оценка и постоянно усъвършенстване на схемите

23) Да осъществяват наблюдение и оценка на всички действия и програми по гаранцията за младежта, така че да се разработват повече политики и мерки, основани на фактите, в зависимост от това какви подходи постигат резултат, къде и защо, като по този начин се гарантират ефективно използване на ресурсите и положителна възвръщаемост на вложените средства. Да поддържат

актуална информация за разпределените финансови средства, предназначени за създаването и прилагането на гаранция за младежта, по-специално по оперативните програми в рамките на политиката на сближаване.

24) Да насърчават дейности за взаимно обучение на национално, регионално и местно равнище между всички участници в борбата с младежката безработица с цел по-добро разработване и прилагане на схеми за гаранции за младежта в бъдеще. Да използват в пълна степен резултатите от подпомогнатите проекти в рамките на подготвителното действие за създаване на схеми за гаранции за младежта.

25) Да укрепват капацитета на всички заинтересовани страни, включително съответните служби по заетостта, участващи в разработването, изпълнението и оценката на схеми за гаранции за младежта, с цел да се отстранят всякакви вътрешни и външни пречки в областта на политиката и в начина, по който се разработват тези схеми.

Прилагане на схеми за гаранции за младежта

26) Да приложат във възможно най-кратки срокове схеми за гаранции за младежта и да гарантират подходящото им включване в бъдещите програми, които ще бъдат съфинансирани от ЕС, за предпочитане от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2014 — 2020 г.

ОТБЕЛЯЗВА, ЧЕ КОМИСИЯТА:

Финансиране

27) В съответствие с инвестиционните приоритети на Европейския социален фонд за програмния период 2014 — 2020 г. ще насърчава държавите членки оптимално да използват подкрепа от ЕСФ за създаването и прилагането на схеми за гаранции за младежта като стратегически инструмент за преодоляване и предотвратяване на младежката безработица и социалното изключване.

28) Ще подпомага дейностите за програмиране по общата стратегическа рамка за фондовете на ЕС (Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейски фонд за морско дело и рибарство), включително чрез партньорско обучение, работа в мрежа и техническа помощ.

Добри практики

29) Ще се възползва в пълна степен от новата Програма за социална промяна и социални иновации, за да бъдат събрани примери за добри практики по схемите за гаранции за младежта на национално, регионално и местно равнище.

30) Ще използва програмата за взаимно обучение в рамките на Европейската стратегия по заетостта, за да насърчи държавите членки да споделят своя опит и добри практики.

Наблюдение

31) Ще продължи да наблюдава и редовно да докладва за напредъка относно разработването, прилагането и резултатите от изпълнението на схемите за гаранции за младежта като част от годишната работна програма на Европейската мрежа на публичните служби по заетостта.

32) Ще наблюдава изпълнението на настоящата препоръка и посредством Комитета по заетостта ще установи многостранен надзор върху прилагането на схеми за гаранции за младежта в рамките на европейския семестър, като анализира ефекта от прилаганите политики и отправя, когато това е целесъобразно, конкретни препоръки към отделните държави членки.

Повишаване на осведомеността

33) Ще подпомага дейности за повишаване на осведомеността относно създаването на гаранция за младежта във всички държави членки, като използва европейския младежки портал и по-специално като съгласува дейностите с организираните чрез него информационни кампании.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател